

تعارض قوانین

درس آموز حقوق بین الملل خصوصی (۲)

مؤلف:

حسام تنگ داری

سرشناسه
عنوان قرارداد
عنوان و نام پدیدآور
مشخصات نشر
مشخصات ظاهری
شابک
وضعیت فهرست نویسی
یادداشت
عنوان دیگر
موضوع
موضوع
موضوع
رده بندی کنگره
رده بندی دیویی
شماره کتابشناسی ملی

: نگروی، حسام، ۱۳۶۵
: ایران. قوانین و احکام Iran. Laws, etc.
: تعارض قوانین: درس آموز حقوق بین الملل خصوصی ۲ / مولف حسام تنگروی
: ویراستار حمیدرضا تنگروی، شهناز باقری.
: تهران: انتشارات علمی فرهنگی شعبانی، ۱۳۹۵.
: ۱۷۶ ص.
: ۹۷۸-۶۰۰-۹۷۰۷۶-۳-۸
: فیبا
: کتابنامه: ص. ۱۷۵ - ۱۷۶.
: درس آموز حقوق بین الملل خصوصی ۲.
: حقوق بین الملل خصوصی - ایران - راهنمای آموزشی (عالی)
: (Conflict of laws -- Iran -- Study and teaching (Higher
: حقوق بین الملل خصوصی - راهنمای آموزشی (عالی)
: (Conflict of laws -- Study and teaching (Higher
: ۱۳۹۵ ت ۹۷۰۷۶/۳-۸ KM
: ۹۰۹۵۵/۲۴۰
: ۲۵۴۰۲۱۰

انتشارات علمی فرهنگی شعبانی

تعارض قوانین

(در ۲ جز و ۲۰۳ فصل و ۱۸۱ فصل خصوصی)

مؤلف: حسام تنگروی

ویراستار: حمیدرضا تنگروی - شهناز باقری

تأیید و صفحه آرا: محسن شعبانی

طرح روی جلد: عباس کرمانی

ناشر: علمی فرهنگی شعبانی

شمارگان: ۲۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول - زمستان ۹۵

قیمت: ۱۵۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۷۰۷۶-۳-۸

سال چاپ: ۱۳۹۵، انتشارات علمی فرهنگی شعبانی تماس: ۰۹۱۲۱۴۵۹۶۸۱-۶۶۵۷۳۲۱۴

همه حقوق محفوظ است. هرگونه نسخه برداری، اعم از زیراکس و بازنویسی، ذخیره کامپیوتری، اقتباس کلی و جزئی (به جز اقتباس جزئی در نقد و بررسی و اقتباس در گیومه در مستندنویسی و مانند آن ها) بدون مجوز کتبی از ناشر ممنوع و از طریق مراجع قانونی قابل پیگیری است.

فهرست

صفحه	عنوان
۱۳	مقدمه
۱۵	گفتار اول کلیات حقوق
۱۷	گفتار دوم وجود، خنثاق و اقتران حقوق بین‌المللی عمومی و خصوصی
۱۷	وجوه اصلی افتراق بین این دو حقوق
۱۹	گفتار سوم فواید و منافع حق تعالی بین‌الملل خصوصی
۱۹	فواید عملی حقوق بین‌الملل خصوصی
۱۹	فواید علمی حقوق بین‌الملل خصوصی
۱۹	منابع حقوق بین‌الملل خصوصی
۲۱	گفتار چهارم انواع اهلیت در حقوق
۲۳	گفتار اول مفهوم تابعیت
۲۳	شرایط تحقق و اعطای تابعیت
۲۳	تفاوت دولت و ملت
۲۴	گفتار دوم اصول تابعیت
۲۷	گفتار سوم انواع تابعیت
۲۸	سیستم خاک یا تابعیت ارضی
۳۰	موارد نقض اصل وحدت
۳۲	گفتار چهارم تغییر تابعیت
۳۶	گفتار پنجم تابعیت در حقوق ایران
۴۳	گفتار ششم از دست دادن تابعیت ایران
۴۳	مورد ازدواج
۴۳	موارد ارادی از دست دادن تابعیت ایران
۴۳	رد تابعیت ایران
۴۴	ترک تابعیت ایران

- ۴۶ گفتار هفتم فرق و شباهت ترک تابعیت و رد تابعیت
- ۴۶ چگونگی بازگشت به تابعیت ایرانی
- ۴۷ گفتار اول مفهوم اقامتگاه
- ۴۷ فواید و آثار بحث در اقامتگاه
- ۴۹ گفتار دوم اقامتگاه در نظام حقوقی ایران
- ۵۰ اقامتگاه اختیاری
- ۵۰ اقامتگاه تبعی یا اجباری
- ۵۰ اقامتگاه قراردادی
- ۵۱ گفتار سوم اقامتگاه در نظام حقوقی بیگانگان
- ۵۱ حقوق بیگانگان مبتنی بر اصول زیر می باشد
- ۵۳ ارتباط تابعیت و اقامتگاه در اشخاص حقیقی و حقوقی
- ۵۴ گفتار چهارم وضع حقوقی بیگانگان
- ۵۴ حقوق عمومی غیرسیاسی یا حقوق عمومی
- ۵۹ حقوق عمومی سیاسی یا حقوق سینیسی
- ۵۹ مشاغل سیاسی انتخابی (دولتی)
- ۶۰ مشاغل عمومی انتخابی (غیردولتی)
- ۶۰ مشاغل غیردولتی مهم
- ۶۰ خدمت نظام وظیفه
- ۶۰ مالیات ها
- ۶۱ حقوق خصوصی
- ۶۳ گفتار پنجم سلب مالکیت از بیگانگان
- ۶۵ گفتار ششم وضع اشخاص حقوقی بیگانه
- ۶۵ اشخاص حقوقی حقوق عمومی
- ۶۵ اشخاص حقوقی حقوق خصوصی
- ۶۶ انجمن ها
- ۶۶ شرکت ها
- ۶۶ شرکت مدنی

۶۷	شرکت تجارتي
۶۹	گفتار هفتم وضع شرکت‌های خارجي در ايران
۶۹	تابعیت شرکت‌های تجاری
۷۰	حقوق شرکت‌های خارجي در ايران
۷۱	حقوق سياسي
۷۱	حقوق عمومي
۷۲	حقوق خصوصي
۷۳	گفتار اول تعارض قوانین
۷۳	تعارض قوانین
۷۳	انواع تعارض قوانین
۷۳	تعارض مثبت قوانین
۷۴	تعارض منفي قوانین
۷۴	تعارض داخلي قوانین
۷۴	تعارض بین‌المللي قوانین
۷۵	گفتار دوم تعارض قوانین در حقوق بین‌الملل خصوصي
۷۵	شرایط تحقق تعارض قوانین در حقوق بین‌الملل خصوصي
۷۶	رابطه بین تعارض قوانین و تعارض دادگاه‌ها
۷۷	وجوه اشتراک تعارض قوانین دادگاه‌ها
۷۷	وجوه افتراق تعارض دادگاه‌ها بر دو قسم است
۷۹	گفتار سوم اصطلاحات تعارض قوانین
۷۹	صلاحیت قانونگذاری و صلاحیت قضایی
۸۰	قواعد حل تعارض و قواعد مادی یا ماهوی
۸۰	دسته‌های ارتباط
۸۱	قوانین درون‌مرزی و قوانین برون‌مرزی
۸۲	قوانین شخصی و قوانین عینی یا ذاتی
۸۲	عمومیت و دوام قوانین
۸۳	اصطلاحات دیگر

۸۳	قانون ملی
۸۳	قانون اقامتگاه
۸۳	قانون محل وقوع شیء
۸۴	قانون محل تنظیم سند
۸۴	قانون حاکمیت اراده
۸۴	قانون مقر دادگاه
۸۴	جنبه جانمایی قانون مقر دادگاه در حقوق ایران
۸۴	نظم عمومی
۸۵	نداشتن تابعیت
۸۵	پدر و مادر نامعلم
۸۶	گفتار اول قلمرو تعارض قوانین
۹۰	گفتار دوم روش‌های حل تعارض قوانین
۹۳	گفتار اول دوره قدیم
۹۳	مکتب قدیم ایتالیایی
۹۴	مکتب قدیم فرانسوی
۹۵	مکتب هلندی گفتار دوم
۹۷	دوره جدید
۹۷	مکتب جدید آلمانی قرن نوزدهم
۹۸	مکتب جدید ایتالیایی یا مکتب منچینی
۹۸	مکتب‌های جدید فرانسوی
۹۹	مکتب جدید فرانسوی قبل از جنگ جهانی اول یا مکتب پيله
۹۹	مکتب جدید فرانسوی بعد از جنگ جهانی اول
۱۰۰	مکتب معاصر فرانسوی
۱۰۱	گفتار اول سیستم‌های حل تعارض
۱۰۱	اختلاف از جهت محتوای دسته‌های ارتباط
۱۰۱	اختلاف از جهت قواعد حل تعارض یا قواعد ارتباط
۱۰۳	گفتار دوم مسئله توصیف‌ها

۱۰۷	گفتار سوم احاله
۱۰۷	هماهنگی و اتفاق نظر
۱۰۷	تعارض مثبت
۱۰۹	احاله درجه یک
۱۱۰	احاله درجه دو
۱۱۰	انتقادهای وارده به موضوع احاله
۱۱۱	نظریات راجع به احاله
۱۱۱	نظریه وست لیک
۱۱۱	نظریه نی بوآیه
۱۱۱	نظریه باتیفول
۱۱۲	احاله در قانون ایران
۱۱۲	تحقق احاله درجه دو
۱۱۴	گفتار چهارم تعارضهای متحرک
۱۱۴	وجوه افتراق تعارضهای متحرک
۱۱۵	حالت‌های چهارگانه متحرک‌ها
۱۱۷	گفتار پنجم فایده تفکیک بین مرحله تشکیل حق و تأثیر بین‌المللی حق
۱۱۷	شرایط تأثیرگذاری یا اجرای بین‌المللی حق
۱۱۹	تغییر عامل ارتباط در مرحله ایجاد و اثرگذاری حق
۱۱۹	حدود تأثیرگذاری بین‌المللی حق
۱۲۱	گفتار ششم تعارض صریح و تعارض مخفی بین سیستم‌های حل تعارض
۱۲۱	تعارض صریح
۱۲۱	تعارض در مفاهیم عامل‌های ارتباط
۱۲۲	تعارض مخفی
۱۲۴	گفتار اول نحوه اجرای قانون خارجی
۱۲۵	استناد به قانون خارجی، قانون ماهوی صلاحیت‌دار خارجی
۱۲۵	سیستم آلمانی
۱۲۵	سیستم انگلیسی

- سیستم فرانسوی ۱۲۶
- بررسی مفاد و محتویات قانون خارجی ۱۲۶
- موانع اجرای قانون خارجی ۱۲۷
- گفتار دوم نظم عمومی از موانع اجرای قانون خارجی ۱۲۹
- طرح مسئله: ۱۲۹
- مفهوم نظم عمومی ۱۲۹
- نظم عمومی در حقوق داخلی ۱۳۰
- نظم عمومی در حقوق بین الملل خصوصی ۱۳۰
- دایره شمول نظم عمومی ۱۳۱
- آثار نظم عمومی ۱۳۲
- گفتار سوم تقلب نسبت به قانون از موانع اجرای قانون خارجی ۱۳۵
- رابطه بین قاعده جلوگیری از تقلب نسبت به قانون و نظم عمومی ۱۳۶
- وجوه اختلاف تقلب نسبت به قانون و نظم عمومی ۱۳۶
- شرایط اعمال تقلب نسبت به قانون ۱۳۷
- آثار جلوگیری از قاعده تقلب نسبت به قانون ۱۳۸
- کشوری که نسبت به قانون آن تقلب صورت پذیرفته است ۱۳۸
- کشوری که به آن پناه برده شده است ۱۳۹
- کشورهای ثالث ۱۳۹
- بحث شناسایی و اجرای احکام مدنی خارجی ۱۳۹
- کشور انگلیس ۱۴۱
- نظام حقوقی فرانسوی ۱۴۳
- نظام حقوقی ایران ۱۴۴
- گفتار اول مفهوم احوال شخصیه ۱۴۶
- قانون حاکم بر احوال شخصیه ۱۴۷
- دلیل پذیرش هریک از این دو امر «تابعیت - اقامتگاه» ۱۴۷
- گفتار دوم استثنائات قاعده اعمال قانون ملی نسبت به احوال شخصیه ۱۵۰
- نظم عمومی ۱۵۰

۱۵۰	احاله
۱۵۱	نسب
۱۵۱	اهلیت
۱۵۲	اشخاص بدون تابعیت
۱۵۳	تعیین تابعیت و اقامتگاه از نگاه تعارض قوانین
۱۵۳	دسته‌های ارتباط
۱۵۳	عامل‌های ارتباط
۱۵۳	قاعده حل تعارض احوال شخصیه تابع قانون متبوع یا اقامتگاه
۱۵۴	قانون مقرداگاه یا قانون سبب
۱۵۵	گفتار سوم بررسی پاره‌ای از موضوعات احوال شخصیه
۱۵۵	مورد اول ازدواج ایرانیان در خارج کشور
۱۵۶	مورد دوم ازدواج خارجیان در ایران
۱۵۶	اختلاف تابعیت در مرد و زن
۱۵۷	گفتار چهارم بعضی موضوعات دیگر
۱۵۷	روابط ابوبین با اولاد
۱۵۷	ولایت و قیمومت
۱۵۸	گفتار اول اموال
۱۵۸	اموال منقول
۱۵۹	تعارض متحرک‌ها
۱۵۹	اموال غیرمادی
۱۵۹	حقوق عینی
۱۶۰	مالکیت معنوی
۱۶۰	قانون حاکم بر اسناد بانام و بی‌نام (سهام بانام یا سهام بی‌نام)
۱۶۱	استرداد مجرمین
۱۶۱	صلاحیت فراسرزمینی
۱۶۲	جرایم غیرقابل استرداد
۱۶۲	اصل اختصاصی بودن

۱۶۲	تشریفات انجام استرداد
۱۶۳	اسناد
۱۶۴	گفتار اول شرایط اجرای قاعده
۱۶۵	اجباری بودن یا اختیاری بودن قاعده تبعیت سند از محل تنظیم سند
۱۶۶	گفتار دوم انواع اسناد
۱۶۶	اسناد رسمی
۱۶۶	اسناد تجاری
۱۶۷	شکل و اعتبار اسناد تجاری و قانون حاکم بر آنها
۱۶۷	قانون حاکم بر شکل اسناد تجاری
۱۶۸	شرایط ماهوی اسناد تجاری
۱۶۹	گفتار سوم صدور اسناد تجاری و قانون حاکم بر آن
۱۷۰	قانون حاکم بر تعهدات ناشی از اسناد تجاری
۱۷۰	قانون حاکم بر اهلیت در صدور اسناد تجاری
۱۷۱	گفتار چهارم قانون حاکم بر قراردادهای - نمود
۱۷۱	حاکمیت اراده‌ها
۱۷۱	قانون محل اجرای عقد
۱۷۲	باتیفل
۱۷۲	قانون حاکم بر قراردادهای در حقوق ایران
۱۷۵	منابع

مقدمه:

- جرم است سرپای من خاک نهاد
لیکن بودم به عفو او خاطر شاد
- ای وای اگر عفو نباشد، ای وای
فریاد اگر جرم نبخشد، فریاد

اعوذ بالله من نفسی

یکی از دروس مهم رشته کاربردی حقوق، تعارض قوانین یا حقوق بین الملل خصوصی^۲ می باشد که متغیر بحث گوناگونی بوده و ضمن آشنا ساختن دانشجویان با تعریف و قلمرو تعارض قوانین، رابطه تعارض قوانین و تعارض دادگاه ها، اصطلاحات و مفاهیم تعارض قوانین، روش حل تعارض و بررسی مکتب های تعارض قوانین، اطلاعات لازم را در اختیار آن ها گذارده تا بتوانند در دعاوی بین المللی راه کارهای خود را اعمال نمایند.

در عصر حاضر برای هیچ ملی نیست که در محدوده سرزمینی خود محصور بماند. میل به آمیزش بین المللی، داد و ستد اقتصادی سبب گردیده تا در عرصه بین المللی روابط خصوصی افراد مطرح و ضابطه مند گردد.

باتوجه به تعریف مختصری که از حقوق بین الملل خصوصی تحت این عبارت می توان ارائه داد:

(حقوق بین الملل خصوصی عبارت است از رشته ای از علوم حقوق که از روابط افراد در زندگی بین المللی بحث می کند) تفاوت آن با حقوق بین الملل عمومی مشخص می گردد که در این رشته از روابط دولت ها در عرصه جهانی بحث می شود.

ضرورت تدوین کتب غنی و ارزشمند برای رفع نیازهای علمی دانش جویان این رشته باید بیش از پیش مورد توجه قرار گیرد، علی الخصوص که در تعارض قوانین مطالب پیچیده و دشواری وجود دارد، در مجموعه حاضر با عنایت به حدیثی از حضرت علی علیه السلام که می فرمایند: «ما أَخَذَ اللَّهُ عَلَى أَهْلِ الْجَهْلِ أَنْ يَتَعَلَّمُوا حَتَّى أَخَذَ عَلَى أَهْلِ الْعِلْمِ أَنْ يُعَلِّمُوا؛ خداوند، از جاهلان برای آموختن تعهد نگرفت، مگر این که پیش از آن، دانایان را به آموزش دادن آن متعهد و موظف ساخت؛» سعی شده است به بیانی ساده و آسان تحت عنوان درس آموز

به رشته تحریر درآید تا دانشجویان بتوانند پس از آشنایی با کلیات بحث، نحوه اعمال و اجرای قواعد در مقام حل تعارض را فرا گیرند.

درتدوین این کتاب سعی گردید از منابع و مآخذ معتبر علمی استفاده گردد، اما امید است که این اثر ناچیز و اندک مورد استفاده خوانندگان گرامی قرار گیرد و راه گشای مراحل تدریس و کسب علم و معرفت دانشگاهیان ارجمند باشد.

امید است خداوند متعال به این حقیر توفیق بیشتر عنایت و مرحمت نماید تا بتوانم در آینده راجع به مباحث علمی اثری برتر و کامل تر تقدیم جامعه حقوقی کشور نمایم. بدی است از بزرگان و اساتید و دانشجویان و خوانندگانی که در جهت رفع نواقص و معایب نوشته‌هایم مرا ارشاد نمایند، قدردان و سپاسگزار خواهم بود.

حسام تنگ روی

زمستان ۱۳۹۵

www.ketabonline.ir